

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนความสำคัญตัวบ่งชี้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผลการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนา กำหนดค่าน้ำหนัก และศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ได้ตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 ตัวบ่งชี้ ประกอบไปด้วย องค์ประกอบที่ 1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 การรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและเห็นคุณค่าของตัวเอง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 การรู้จักตัดสินใจ และแก้ปัญหา จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 การรู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูล ความรู้ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 5 การสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นจำนวน 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 6 การจัดการภาวะอารมณ์และความเครียด จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 7 การปรับตัวท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงและริเริ่มสิ่ง

ใหม่ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 8 การตั้งเป้าหมาย การวางแผนและดำเนินการตามแผน จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 9 ความเห็นใจผู้อื่นความรับผิดชอบต่อสังคมและชาวซึ่งใน สิ่งที่ดีงามรอบตัว จำนวน 6 ตัวบ่งชี้

2. ผลการศึกษาคะแนนน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบด้านความสามารถในการ ใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้เชี่ยวชาญให้น้ำหนักคะแนนความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับ คือ อันดับที่ 1 องค์ประกอบที่ 9 ความเห็นใจผู้อื่นความรับผิดชอบต่อสังคมและ ชาวซึ่งในสิ่งที่ดีงามรอบตัว น้ำหนัก 9.38 อันดับที่ 2 องค์ประกอบที่ 8 การตั้งเป้าหมาย การ วางแผนและดำเนินการตามแผน น้ำหนัก 9.32 และองค์ประกอบที่ 6 การจัดการภาวะอารมณ์ และความเครียด น้ำหนัก 9.15 ผู้เชี่ยวชาญให้น้ำหนักคะแนนต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย คือ อันดับ ที่ 1 องค์ประกอบที่ 1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ น้ำหนัก 8.99 อันดับที่ 2 องค์ประกอบที่ 2 การรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและเห็นคุณค่าของตัวเอง น้ำหนัก 9.00 อันดับที่ 3 องค์ประกอบที่ 3 การรู้จักตัดสินใจและแก้ปัญหา น้ำหนัก 9.01

3. ผลการศึกษาค้นคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการ ตามตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ครูชำนาญการพิเศษสายปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดตัวบ่งชี้สมรรถนะ สำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 9 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล 3 ประเด็น คือ 1) การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) น้ำหนักความสำคัญของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของ ผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) ความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้าน ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีรายละเอียดของ ประเด็นที่จะนำมาอภิปรายแต่ละประเด็นดังนี้

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ได้ 9 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ประกอบไปด้วย องค์ประกอบที่ 1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 การรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและเห็นคุณค่าของตัวเอง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 การรู้จักตัดสินใจ และแก้ปัญหา จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 การรู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลความรู้ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 5 การสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นจำนวน 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 6 การจัดการภาวะอารมณ์และความเครียด จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 7 การปรับตัวท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงและริเริ่มสิ่งใหม่ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 8 การตั้งเป้าหมาย การวางแผนและดำเนินการตามแผน จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 9 ความเห็นใจผู้อื่นความรับผิดชอบต่อสังคมและชาวซึ่งในสิ่งที่ดิ้งมารอบตัว จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เด็กมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม เนื่องจากเด็กกำลังก้าวเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น อีกอย่างอาจมาจากการเลี้ยงดูของ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพัชร แก้วปฎิมา (2547 : 76) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผลการศึกษาพบว่า แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือสำหรับนำไปใช้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 วัดคุณลักษณะที่สำคัญตามกรอบแนวคิดของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 12 องค์ประกอบ คือ คิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ความตระหนักในตนเอง ความภูมิใจตนเอง ความเห็นใจผู้อื่น การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การจัดการอารมณ์ การจัดการความเครียด และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบสอบถามปรนัยเลือกตอบ 5 ตัวเลือก โดยเป็นการกำหนดสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันและระหว่างการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียน ให้นักเรียนพิจารณาว่าหากนักเรียนต้องเจอสถานการณ์จำลองตามข้อคำถามที่กำหนด ให้นักเรียนจะเลือกแสดงพฤติกรรมต่อสถานการณ์นั้นอย่างไร ซึ่งสามารถเลือกตอบจากตัวเลือกที่กำหนดให้ ในกรณีที่นักเรียนมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับตัวเลือกที่กำหนดให้ ให้นักเรียนเลือกตอบตัวเลือก จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ) แล้วเขียนบรรยายความคิดเห็นและการกระทำที่นักเรียนจะเลือกปฏิบัติอย่างแท้จริง จากการพิจารณาเลือกตอบแต่ละตัวเลือกของนักเรียน จะมีการกำหนดน้ำหนักคะแนนไว้ 4 ระดับ คือ 1 , 2 , 3 และ 4 คะแนน ดังนั้นในการตรวจให้

คะแนนผู้สอนต้องพิจารณาให้คะแนนตามแนวทางการให้คะแนนที่ระบุไว้ในคู่มือการใช้แบบวัด และในกรณีที่มีผู้เรียนเลือกตอบตัวเลือก จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ)...

2. น้ำหนักความสำคัญของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้เชี่ยวชาญให้น้ำหนักคะแนนความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับ คืออันดับที่ 1 องค์กรประกอบที่ 9 ความเห็นใจผู้อื่นความรับผิดชอบต่อสังคม และซาบซึ้งในสิ่งที่ดีงามรอบตัว น้ำหนัก 9.38 อันดับที่ 2 องค์กรประกอบที่ 8 การตั้งเป้าหมาย การวางแผนและดำเนินการตามแผน น้ำหนัก 9.32 และองค์กรประกอบที่ 6 การจัดการภาวะอารมณ์และความเครียด น้ำหนัก 9.15 ผู้เชี่ยวชาญให้น้ำหนักคะแนนต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย คืออันดับที่ 1 องค์กรประกอบที่ 1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ น้ำหนัก 8.99 อันดับที่ 2 องค์กรประกอบที่ 2 การรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและเห็นคุณค่าของตัวเอง น้ำหนัก 9.00 อันดับที่ 3 องค์กรประกอบที่ 3 การรู้จักตัดสินใจและแก้ปัญหา น้ำหนัก 9.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชา สืบสะอาด (2546 : 2546 : 89-92) การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษามาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 และ 2 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านผู้เรียนทั้ง 2 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น 7 ตัวบ่งชี้ สำหรับผลการตรวจสอบความตรงและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในเรื่องความตรงมีค่าสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 – 1 ส่วนความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้คุณภาพที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ตามเกณฑ์ 4 รายการ ซึ่งแต่ละรายการมีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป คืออยู่ระหว่าง 3.71 – 4.30 และผลการสร้างแผ่นอธิบายตัวบ่งชี้คุณภาพที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1 จำนวน 9 แผ่น มาตรฐานที่ 2 จำนวน 7 แผ่น รวม 16 แผ่น ซึ่งบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 1 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้พิจารณาเห็นว่าสามารถนำไปใช้ได้จริงทั้ง 16 ตัวบ่งชี้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอี่ยมพร หลินเจริญ (2547 : 214 - 217) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การพัฒนาและคัดเลือกตัวบ่งชี้ด้วยเทคนิคเดลฟาย เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความคิดเห็น 3 รอบ การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวบ่งชี้ด้วยวิธีการเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยทำให้ได้ตัวบ่งชี้ 8 องค์กรประกอบ 129 ตัวบ่งชี้ย่อย ผลการตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้พบว่า น้ำหนักองค์กรประกอบมีค่าเป็นบวก มีพิสัย 0.27 – 0.82 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

พบว่า ครูสายปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 9 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เด็กมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม เนื่องจากเด็กกำลังก้าวเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น อีกอย่างอาจจะมาจากการเลี้ยงดูของ พ่อแม่ ผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพัชร แก้วปฎิมา (2547 : 76) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผลการศึกษาพบว่า แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือสำหรับนำไปใช้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 วัดคุณลักษณะที่สำคัญตามกรอบแนวคิดของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 12 องค์ประกอบ คือ คิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ความตระหนักในตนเอง ความภูมิใจตนเอง ความเห็นใจผู้อื่น การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การจัดการอารมณ์ การจัดการความเครียด และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบสอบปรนัยเลือกตอบ 5 ตัวเลือก โดยเป็นการกำหนดสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันและระหว่างการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียน ให้นักเรียนพิจารณาว่าหากนักเรียนต้องเจอสถานการณ์จำลองตามข้อคำถามที่กำหนดให้ นักเรียนจะเลือกแสดงพฤติกรรมต่อสถานการณ์นั้นอย่างไร ซึ่งสามารถเลือกตอบจากตัวเลือกที่กำหนดให้ ในกรณีที่นักเรียนมีความคิดเห็น ไม่สอดคล้องกับตัวเลือกที่กำหนดให้ ให้นักเรียนเลือกตอบตัวเลือก จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ) แล้วเขียนบรรยายความคิดเห็นและการกระทำที่นักเรียนจะเลือกปฏิบัติอย่างแท้จริง จากการพิจารณาเลือกตอบแต่ละตัวเลือกของนักเรียน จะมีการกำหนดน้ำหนักคะแนนไว้ 4 ระดับ คือ 1 , 2 , 3 และ 4 คะแนน ดังนั้นในการตรวจให้คะแนนผู้สอนต้องพิจารณาให้คะแนนตามแนวทางการให้คะแนนที่ระบุไว้ในคู่มือการใช้แบบวัด และในกรณีที่ผู้เรียนเลือกตอบตัวเลือก จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ)...

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการนำตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน สามารถนำตัวบ่งชี้ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการติดตามผลการ ปฏิบัติการสอนของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพงานด้านวิชาการให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ต้องเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของ ผู้เชี่ยวชาญ และต้องทำหลายรอบ ผู้ที่ทำการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายนี้ ต้องพึงตระหนักว่าอาจมี ความกดดันและต้องใช้ความอดทนเป็นพิเศษ

2.2 การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเป็นปัจจัยหลักในการใช้เทคนิคเดลฟาย ดังนั้น ผู้ทำวิจัย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ต้องดำเนินการคัดเลือกอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริง จึงจะทำให้ผลการวิจัยมีความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3 ผลการวิจัยที่ได้ อาจไม่มีความเที่ยงตรงทั้งหมดทุกตัวบ่งชี้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัย หลายอย่าง เช่น ผู้เชี่ยวชาญไม่เต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างแท้จริงโดยตลอด

2.4 ควรทำการศึกษาวิจัยต่อในเรื่องสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถ ในการใช้ทักษะชีวิตของชั้นอื่น ๆ ในระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งอาจจะใช้ เทคนิคเดลฟายแบบเดิมหรือใช้วิธีการประชุมกลุ่ม (Focus Groups) ก็ได้